

DRŽAVNI ARHIV U SPLITU
Glagoljaška 18
S p l i t

Sig. HR DAST B.1.3./ 562

OBAVIJESNO POMAGALO ZA FOND

**POMIRBENI SUD U SPLITU (GIUDICE DI PACE DEL CANTONE DI SPALATO),
1806 – 1813, (1807 / 1810) : knj. 3; 0,1.**

Izradila: **Marina Grgičević**, arhivistica specijalistica

Split, studeni 2006.

1. IDENTIFIKACIJA

B. *Pravosuđe*

B.1.3. *Općinski sudovi*

Oznaka / signatura:	HR DAST 562
Fond:	POMIRBENI SUD U SPLITU (GIUDICE DI PACE DEL CANTONE DI SPALATO), 1806 - 1813.
Vrijeme nastanka gradiva sadržanog u jedinici opisa:	1807 / 1810.
Raspon godina stvaratelja fonda:	1806 – 1813.
Razina opisa:	Fond
Količina:	3 knjige
Naziv stvaratelja:	Pomirbeni sud u Splitu (<i>Giudizio / Giudice di pace del cantone di Spalato</i>)

2. KONTEKST

2.1. UPRAVNA POVIJEST

Arhivsko gradivo fonda je nastalo u vrijeme francuske uprave na području Dalmacije, od 1806. do 1813. godine i odnosi se na dva vremenska razdoblja: vrijeme sjedinjenja *Dalmacije s francuskom kraljevinom Italijom* (1806 – 1809) s glavnim sjedištem u Milanu i vrijeme sjedinjenja u *Ilirske provincije* (1809 – 1813) sa sjedištem u Ljubljani.

Dolaskom Francuza u Dalmaciju i Split, 1806. godine, mijenja se način uprave pa tako i organizacije i uređenja u sudstvu koje je do tada provodila austrijska vlast.

Novo uređenje sudstva za Dalmaciju je uvedeno *Napoleonovim dekretom*, 4. rujna 1806. godine, i provedbenom naredbom Vincenza Dandola, generalnog providura za Dalmaciju, 27. listopada 1806. godine, tzv. *Pravilnikom (Regolamento organico della giustizia civile e punitiva per la provincia della Dalmazia)*.

Prema ovome *Pravilniku* je uspostavljena mreža sudova, koja je započela s radom 1. siječnja 1807. godine: u Dalmaciji je postojao prizivni sud u Zadru, prvostupanjski sudovi u Zadru i Splitu i 21 pomirbeni sud, od kojih je jedan bio i u Splitu, nadležan za područje Splita s Klisom i Poljicima.

Detaljnije upute o radu pomirbenih sudova Vincenzo Dandolo je objavio 14. prosinca 1806. godine.

Pomirbeni sud u Splitu je samostalni sud, sudi u građanskim i kaznenim predmetima, nadležan je za Split i cijelu okolicu a pod jurisdikcijom je Prvostupanjskog suda u Splitu.

Sud ima suca, jednog ili dva pristava, službenog branitelja, asistenta, dva kancelira, kancelarijske službenike, vratara i poslužitelja.

U siječnju 1810. godine Dandolo odlazi iz Dalmacije.

Vojni zapovjednik za Dalmaciju, general August Marmont je 24. veljače 1810. godine u vrijeme *Ilirskih provincija*, donio izmjenu naredbe o radu sudova.

U vrijeme *Ilirskih provincija*, 1811. godine, šire područje Splita ima 15 867 stanovnika a sam Split 7 368 stanovnika.

2.2. POVIJEST FONDA I NAČIN PREUZIMANJA

Arhivsko gradivo ovoga fonda je preuzeto u Državni arhiv u Splitu, u sklopu fonda *Okružni sud u Splitu (I.R. Tribunale di prima istanza , I.R. Pretura Urbana, I.R. Tribunale circolare 1797 / 1944*, po službenoj obvezi, 16. srpnja 1965. godine. Do tada je bilo smješteno u zgradi Okružnog suda u Splitu, na trećem katu, u ormarima.

Arhivski fond je upisan u *Knjigu primljenog arhivskog gradiva DAST-a*, na stranici br. 96, pod rednim brojem UZ / 149.

Gradivo fonda je samo djelomično sačuvano.

Obradom fonda HR DAST 532 *Prvostupanjski sud u Splitu (I.R. Tribunale di prima istanza di Spalato)*, 1806 / 1813, izdvojeno je gradivo još jednoga stvaratelja - tri knjige nastale djelovanjem pomirbenog suda u Splitu u vrijeme francuske uprave u Dalmaciji te je formiran fond HR DAST 562 *Pomirbeni sud u Splitu (Giudice di pace del cantone di Spalato)*, 1806 – 1813.

3. DJELOKRUG I SADRŽAJ

3.1. DJELOKRUG

3.1.1. Rad pomirbenog suda u građanskim predmetima: nadležnost u imovinsko – pravnim predmetima kojih vrijednost ne prelazi 15 fiorina, bez prava na priziv, u sporovima vrijednosti 15 do 150 fiorina s pravom na priziv. Bez obzira na vrijednost spornog predmeta sud je nadležan u sporovima oko poljske štete, granicama posjeda, smetanju posjeda, ugovorima o zakupu i najmu, vodama za natapanje posjeda, radnim odnosima što podrazumijeva plaće, nadnice i obveze gospodara i radnika, poništenju kupoprodaja, prodaje životinja, depozitima, verbalnim deliktima ili svađama, nagodbama.

Sve presude suda u vrijednosti do 50 fiorina mogle su se izvršiti (privremeno), bez obzira na pravo priziva.

3.1.2. Rad pomirbenog suda u kaznenim predmetima: kazneni postupak obavlja i rješava sudac koji je sudac policije (*Giudice di polizia*). Sudi za sve prijestupe za koje je, prema tadašnjim zakonima, predviđena kazna do 15 dana zatvora. Postoji pravo priziva ukoliko je presudom izrečena kazna u iznosu većem od 15 fiorina. Zadatak pomirbenog suca je obaviti sve istražne radnje za počinjeno kazneno djelo a zatim predmet uputiti na prvostupanjski sud.

Izmjenama koje je 1810. godine donio marmont, vrijedila su ova pravila: ako su sudski postupci započeti, završit će se prema propisima prije dolaska Austijanaca ako je to pravno moguće, ako su postupci dovršeni, stranke će moći uložiti priziv na Prizivni sud u Zadru, u uobičajenom roku.

3.2. SADRŽAJ

Sadržaj fonda čini jedna knjiga protokola (*Protocollo degli Instrumenti*) i dvije knjige pristojbi (*Tasse degli anni 1808, 1809, 1810. i Giornale*).

3.3. ODABIRANJE, IZLUČIVANJE I ROKOVI ČUVANJA

Nisu sačuvani podaci o izlučivanju kod samoga stvaratelja. Gradivo je samo malim dijelom sačuvano. Obradeno i sređeno gradivo je predviđeno za trajno čuvanje.

3.4. PLAN SREĐIVANJA

Sređivanjem i obradom fonda HR DAST 532 *I.R. Tribunale di prima istanza di Spalato*, 1806 / 1813, izdvojeno je gradivo ovoga fonda kao posebna cjelina. Kako su sačuvane samo tri knjige, podijeljene su, prema sadržaju, u dvije serije:

1. Knjiga protokola, 1807 - 1809, 1 knjiga
2. Knjige pristojbi, 1808 – 1810, 2 knjige

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

4.1. DOSTUPNOST

Fond ima status javnog arhivskog gradiva pa je dostupno korisnicima u skladu sa člankom 18. *Zakona o zaštiti arhivskoga gradiva i arhivima* (N. N. br. 105 / 97) i sukladno *Pravilniku o korištenju arhivskoga gradiva i Pravilniku o radu čitaonice* Državnog arhiva u Splitu.

4.2. UVJETI OBJAVLJIVANJA ILI UMNOŽAVANJA

Način korištenja i uvjeti izrade preslika usklađeni s *Pravilnikom o korištenju arhivskoga gradiva i Pravilnikom o radu čitaonice* Državnog arhiva u Splitu.

4.3. JEZIK / PISMO

Jezik: talijanski
Pismo: latinica

4.4. TVARNE ZNAČAJKE

Knjige su pisane tintom na papiru, jedna knjiga je u uvezu a dvije knjige su neuvezane - papir je složen, presavijen i uložen u ručno izrađen omot, košuljicu.

Gradivo je dobro sačuvano i čitljivo.

4.5. OBAVIJESNA POMAGALA

Obavijesno pomagalo izrađeno za fond, Vodič Državnog arhiva u Splitu (napisani su općeniti podaci, prije sređivanja i obrade fonda), registraturna pomagala – knjiga protokola koja se nalazi u fondu.

5. DOPUNSKI IZVORI

5.1. MJESTO ČUVANJA IZVORNIKA

Državni arhiv u Splitu, glavno spremište, prostorija br. 2.

5.2. DOPUNSKI IZVORI U DRŽAVNOM ARHIVU U SPLITU

Fond HR DAST 532 *Prvostupanjski sud u Splitu (I. R. Tribunale di prima istanza di Spalato)* 1806 / 1813.

5.3. DOPUNSKI IZVORI U DRUGIM ARHIVIMA

Fond HR DAZD 217 *Prizivni sud u Zadru (I. R. Corte d' Appello)*, 1798 – 1813.

5.4. BIBLIOGRAFIJA

Grga Novak, *Prošlost Dalmacije*, Zagreb, 1944.

Vjekoslav Maštrović, *Razvoj sudstva u Dalmaciji u XIX stoljeću*, Zagreb, 1959.

Ivan Beuc, *Povijest institucija državne vlasti u Hrvatskoj (1527 – 1945)*, Zagreb, 1969.

Bonina Bezmalinović, *Francuska uprava u Dalmaciji 1806 – 1809; Jugoslavenski historijski časopis 1 -2, Naučna knjiga*, Beograd, 1988.

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

6.1. PRAVILA I KONVENCIJE

ISAD (G) Opća međunarodna norma za opis arhivskoga gradiva, drugo izdanje, Zagreb, 2001.

6.2. NADNEVAK OPISA

Obavijesno pomagalo je izrađeno u studenom 2006. godine.

7. INVENTARNI POPIS SERIJA, OPIS

Sadržaj	Raspon godina	Tehnička jedinica
1. Knjiga protokola Protokol spisa / Protocollo degli Instrumenti	1807 – 1809.	1
2. Knjige pristojbi		
2.1. Pristojbe kroz godinu... / Tasse degli anni ...	1808 – 1810.	2
2.2. Dnevnik naplata / Giornale	“	3

Seriya 1. Knjiga protokola

Protokol spisa / Protocollo degli Instrumenti dell' Anno 1807, 1808, 1809.

Knjiga upisa notarskih spisa za potrebe Pomirbenog suda u Splitu - dokaznice o vjerodostojnosti riješenih predmeta koje su obavljali notari za vremensko razdoblje 1807, 1808 i 1809. godine. Svi predmeti su u cijelosti prepisani u sudsku knjigu, s naznakom da se potvrđuje kako je navedeni predmet vjerodostojan i upućuje se Pomirbenom sudu: *Per il Reggio giudice di pace del Cantone di Spalato si certifica che il presente Instrumento registrato sul N°... `e stato stridato in questa citta` nel luoco solito e con la solite forme nelli giorni....*

Upisani predmeti su uglavnom nasljedstva, tužbe, žalbe, ugovori. Notari koji su rješavali predmete su s područja Splita, Brača, Sinja :

Geremia Ivan Marija

Mistruzzi Ivan Pavao

Bolis Leonardo

Katić Petar

Carunchio Gajo

Boasi Anđelo Benedikt

Bettini Ivan Krstitelj, Batta

Antonio Sarti

Petar Cuspilich

Knjiga: 21 □m x 27,5 □m, u kartonskom uvezu, 138 listova ; na 135 listova su ispisani predmeti, 3 lista su kazalo imena sa samo tri upisa.

Jezik je talijanski.

Seriya 2. Knjige pristojbi

2.1. Pristojbe kroz godine 1808, 1809, 1810. / Tasse degli anni 1808, 1809, 1810.

Obrasci predstavljaju obradu svih vrsta naplata kroz tekući mjesec za određenu kalendarsku godinu a koje se odnose na rad Pomirbenog suda. Glavne rubrike sadrže podatke o neisplaćenim dugovanjima, ostacima za naplatu koji se prenose u idući mjesec, naplatama i poravnanjima.

Obrasci su tiskani, osim dva za mjesec ožujak u 1808. godini. Gradivo je necjelovito, što je i navedeno na koricama – ovitku izrađenom u sudskoj kancelariji.

Obradu podataka u ovim godinama su obavljala dva službenika, Allegretti i Riboli.
Listovi: 23cm x 33 cm, 25 komada, neuvezano, u koricama od tvrdog papira.
Jezik je talijanski.

2.2. Dnevnik naplate / Giornale

Svežnjić spisa koji sadrži obrasce s podacima o naplatama novčanih iznosa za sudske postupke opunomoćenja i saslušanja stranaka u parnicama koje su se vodile na Pomirbenom sudu u Splitu.

Obrasci sadrže tri glavne rubrike: tekući broj, ime stranke, iznos za naplatu.

Listovi: 19,5 cm x 28,5 cm, 100 listova, neuvezano, prošiveno koncem u 45 komada. Rukopis.
Jezik je talijanski.

SADRŽAJ

	stranica
1. IDENTIFIKACIJA	1
2. KONTEKST	1
2.1.UPRAVNA POVIJEST	1
2.2.POVIJEST FONDA I NAČIN PREUZIMANJA	2
3. DJELOKRUG I SADRŽAJ	2
3.1.DJELOKRUG	2
3.2.SADRŽAJ.....	3
3.3.ODABIRANJE, IZLUČIVANJE I ROKOVI ČUVANJA	3
3.4.PLAN SREĐIVANJA	3
4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA	3
4.1. DOSTUPNOST	3
4.2.UVJETI OBJAVLJIVANJA I UMNOŽAVANJA	3
4.3.JEZIK / PISMO	3
4.4.TVARNE ZNAČAJKE	3
4.5.OBAVIJESNA POMAGALA	4
5. DOPUNSKI IZVORI	4
5.1.MJESTO ČUVANJA IZVORNIKA	4
5.2.DOPUNSKI IZVORI U DRŽAVNOM ARHIVU.....	4
5.3.DOPUNSKI IZVORI U DRUGIM ARHIVIMA	4
5.4.BIBLIOGRAFIJA.....	4
6. PODRUČJE KONTROLE OPISA	4
6.1.PRAVILA I KONVENCIJE	4
6.2.NADNEVAK OPISA	4
7. INVENTARNI POPIS SERIJA, OPIS	5
.....	6